

ترمیم دندانهای اندو شده

مولفان:

دکتر فرامرز کوی

استادیار گروه ترمیمی دانشکده دندانپزشکی

دانشگاه جندی شاپور اهواز

دکتر فاطمه بهرام نژاد

دکتر سهیلا صادقیان

دستیاران تخصصی بخش ترمیمی دانشکده دندانپزشکی

دانشگاه جندی شاپور اهواز

اطلاعات کتابخانه ملی - فیبا

سرشناسه	رکوی، فرامرز، ۱۳۴۹-
عنوان و نام پدیدآور	ترمیم دندان‌های اندو شده
مشخصات نشر	مولغان فرامرز زکوی، فاطمه بهرام نژاد، سیلا صدقیان، تهران: شرکت تعاونی خدمات بهداشتی و درمانی همای سلامت، ۱۳۹۱.
مشخصات ظاهری	۱ ج. (بدون شماره گذاری): جدول.
شابک	۷۵۰۰۰ ریال ۹۷۸۶۰۰۵۸۴۵۱۰۵
وضعیت فهرست نویسی	فیبایا
یادداشت	یادداشت
یادداشت	یادداشت
موضوع	آندو و تئیک
موضوع	دندانپزشکی ترمیمی
شناسه افزوده	بهرام نژاد، فاطمه، ۱۳۶۴-
شناسه افزوده	صادقیان، سیلا، ۱۳۴۳-
رده بندی کنگره	۱۳۹۱ کتابخانه RA۲۵۷
رده بندی دیویی	۶۱۷/۶۳۴۲
شماره کتابشناسی ملی	۳۹۱۰۴۸۴

شناسنامه کتاب

نام کتاب:	ترمیم دندانهای اندو شده
مولفان:	دکتر زکوی، دکتر بهرام نژاد، دکتر صدقیان،
طرح جلد:	گویا گرافیک
صفحه آرای:	طرح بهتر
لیتوگرافی و چاپ:	گویا گرافیک
شمارگان:	۱۰۰ جلد
شابک:	۹۷۸-۶۰۰-۵۸۴۵-۱۰-۵
نوبت چاپ:	اول
تاریخ انتشار:	۱۳۹۱
ناشر:	انتشارات خدمات بهداشتی درمانی همای سلامت- تلفن ۸۸۲۱۳۴۴۹
قیمت:	۷۵۰۰۰ ریال

کلیه حقوق طبع و نشر به هر صورت از جمله نشر الکترونیک، چاپ دیجیتال، صوتی، گپی، افست، ریسو و سایر موارد مشابه متعلق به ناشر می‌باشد و متخلفان تحت پیگرد قانونی قرار می‌گیرند

فهرست مطالب

موضوع	صفحه
پیشگفتار	۷
مقدمه	۸
اهمیت ساختار تاجی باقیمانده	۱۲
اهمیت نیروهای اکلوژالی	۱۴
اصول ترمیم دندان‌های اتدو شده	۱۶
اندیکاسیون استفاده از پست	۲۰
ملاحظات مربوط به طرح پست	۲۲
پست‌های پیش ساخته	۲۴
پست‌های پیش ساخته فلزی	۲۴
پست‌های پیش ساخته غیر فلزی	۲۷
طول پست	۳۵
قطر پست	۳۷
خصوصیات سطحی پست	۳۸
ایجاد راه فرار برای سمان	۳۸
خطوط ترک (craze lines)	۳۹
انحنای ریشه	۴۰
شکل مقاومت (Resistance Form)	۴۰
Rotational resistance (مقاومت چرخشی)	۴۱
آماده‌سازی کانال	۴۴
پست‌های prefabricated	۴۴
پست‌های دست ساز	۴۶
آماده‌سازی ساختار تاجی دندان	۴۷

موضوع	صفحه
روش ساخت پست‌های ریختگی	۴۷
ساخت کور	۴۹
نگارهای ریختگی	۵۲
شایع‌ترین انواع موارد شکست درمان‌های پست و کور	۵۲
سمان کردن	۵۴

پیشگفتار

دانش دندانپزشکی مانند همه علوم روز به روز در حال پیشرفت است و رشته‌های مختلف این علم هر روزه جزئیات بیشتری را مورد بررسی و دقت نظر قرار می‌دهند. بدیهی است دندانپزشکان امروز از دانش و آگاهی متفاوت و اغلب بیشتری نسبت به دانش‌آموختگان سالهای قبل برخوردارند. نگرش دندانپزشکان به موضوعات عمومی این رشته و سطح دانش آنها برای تشخیص‌های اولیه بسیار مهم و از عوامل موفقیت آنها می‌باشد. کتاب حاضر برای دندانپزشکان عمومی؛ متخصصان این رشته و دانشجویان دندانپزشکی تدوین شده است. مطالب این کتاب پیرامون ترمیم دندان‌های اندو شده می‌باشد. نویسندگان تلاش نموده‌اند تا با دسترسی به منابع روز و آخرین یافته‌های علمی کتاب را گردآوری نمایند و برای تهیه مطالب این کتاب از انتشارات انجمن دندانپزشکی آمریکا و آثار علمی داخلی و خارجی استفاده شده است.

مولفان خود را موظف می‌دانند از تمام کسانی که به طور مستقیم و غیر مستقیم ایشان را در تالیف این کتاب یاری نموده‌اند، تشکر و قدردانی نمایند. امید می‌رود که خوانندگان محترم نظرات و پیشنهادهای خود را به نویسندگان اعلام نمایند.

ترمیم دندان‌های اندو شده

مقدمه

پروگوز دندان‌های اندو شده نه تنها به درمان اندو، بلکه به سیل ناحیه کرونال و کاهش نفوذ سراق و باکتری‌ها به نوحی پری رادیکولر توسط ترمیم‌های کرونالی بستگی دارد. (۱ و ۲)

در مواجهه با ترمیم یک دندان اندو شده، دندانپزشک باید تصمیم بگیرد که آیا ساخت پست لازم است یا نه و دوم اینکه نوع ترمیم مورد تجویز چه خواهد بود (۳ و ۴) بعد از سالها بررسی روی مواد پست، ژئومتری پست، طول پست، مواد کور و دیگر ملاحظات اندیکاسیون استفاده از پست یک بحث مهم می‌باشد. (۵)

در سال ۱۷۴۷، پیر فاج^۱ پروسه ای را توصیف نمود که بواسطه آن ریشه‌های دندان‌های قدامی بالا جهت رستوریشن‌های تک دندان و یا جایگزینی چند دندان مورد استفاده قرار گرفتند. پست‌هایی از جنس طلا و یا نقره ساخته شد و در فضای کانال ریشه توسط ادهزیوهای حرارتی به نام Mastic ثابت گردیدند. روکش‌های مورد استفاده در گذشته عمدتاً از استخوان، عاج دندان فیل، دندان‌های سایر حیوانات و دندان‌های سالم خود فرد ساخته می‌شدند. به تدریج با روی کار آمدن مواد مختلف، کاربرد این مواد طبیعی کاهش یافت. Pivot نام قدیمی پست می‌باشد که جهت ثابت نگه داشتن روکش در کانال ریشه به کار می‌رفته است. به مجموعه روکش و Pivot مربوط به آن Pivot crown گفته می‌شود. استفاده از پست به تدریج شایع‌ترین روش جهت ساخت رستوریشن بر روی ریشه طبیعی دندان گردید. Pivot crown‌های ابتدایی در آمریکا از Pivot چوبی که از درختان مناطق معتدل به دست می‌آمد استفاده می‌نمود، Pivot تهیه

شده هم در داخل روکش و هم داخل کانال ریشه انطباق داده می‌شد رطوبت باعث متورم شدن چوب و در نتیجه ثابت ماندن Pivot در کانال ریشه می‌گردید. به تدریج Pivot crown ها ترکیبی از چوب و فلز و در نهایت نوع تمام فلزی با دوام زیاده‌تر جایگزین انواع چوبی اولیه گردیدند. در گذشته چنین تصور می‌شد که پست، ریشه دندان را تقویت می‌نماید. امروزه اعتقاد رایج پذیرفته شده این است که هدف اولیه از استقرار پست ایجاد گیر برای ساخت کور یا تقویت نسوج باقیمانده تاج دندان است. تشریح این که دوام ترمیم‌های متکی به پست چگونه است، امری دشوار می‌باشد، چرا که متغیرهای بسیاری وجود دارند که باید مهار گردند، شاید فاکتور مهمی که در مطالعات کلینیکی گزارش شده است میزان ساختار تاجی باقیمانده، قبل از ترمیم نهایی باشد. این فاکتور نسبت به سایر فاکتورها مثل ماده پست، طرح پست سمان مورد استفاده و جنس کور مهم‌تر است. (۳ و ۵)

دوام کلینیکی دندان‌های ترمیم شده با پست به فاکتورهای متعددی بستگی دارد، مقدار عاج باقیمانده، اندازه و جهت نیروهای وارده، شکل پست و کیفیت لایه سمان همگی اثر مستقیمی بر میزان بقاء پست دارند (۶ و ۷)

نشا داده شده است که از دست دادن رطوبت در دندان‌های اندو شده باعث افزایش سختی و کاهش انعطاف‌پذیری دندان می‌گردد. لازم به ذکر است که دهیدراتاسیون به خودی خود در تغییر خصوصیات فیزیکی عاج تأثیری ندارد. (۴)

در واقع علت عمده شکندگی بیشتر دندان‌های اندو شده، از دست رفتن سطح دندان و یکپارچگی ساختمان آن به دنبال درمان ریشه، ضربه، پوسیدگی و مراحل آماده‌سازی جهت ترمیم از یک سو و از بین رفتن مکانیسم فیدبک محافظتی پالپ در برابر نیروهای سنگین از سوی دیگر می‌باشد (۵، ۸ و ۹). بنابراین حفظ ساختار دندان مهم‌ترین اصل در بقای دندان‌های درمان ریشه شده است (۱۰). تید مارش ۱ ساختار دندان سالم و دست

نخورده را که تحت نیروهای اکلوژالی دچار تغییر شکل و بعد از حذف نیرو دچار برگشت الاستیک می‌شود را مورد بررسی قرار داد ارتباط مستقیمی بین ساختارهای دندانی که در زمان آماده‌سازی و تراش دندان حذف می‌گردند و تغییر شکل دندان تحت نیروهای وارد شده، نشان داده شد. دندان‌های اندو شده استحکام برشی ۱ کمتری در مقایسه با دندان‌های زنده دارند (۴)

در مطالعه‌ای گذشته نگر روی ۱۲۷۳ دندان اندو شده، موفقیت کلینیکی دندان‌های قدامی و خلفی در طول ۱-۲۵ سال بررسی شده، در این مطالعه دندان‌های اندو شده‌ایی که با روکش‌های تمام فلزی و فلز-سرامیک، ترمیم شده بودند با دندان‌هایی که ترمیم‌های پوشاننده تاج داشتند، مقایسه شدند. این مطالعه استفاده از رستوریشن‌های محافظه کارانه از قبیل ترمیم‌های کامپوزیتی را در نواحی حفره دسترسی در دندان دست نخورده را تایید می‌کند، روکش روی دندان‌های قدامی تنها زمانی تجویز می‌شود که ساختار دندان توسط ترمیم‌های تاج متعدد یا بزرگ ضعیف شده باشد و یا این که دندان نیازمند تغییرات در رنگ و شکل باشد که توسط روش‌های سفید کردن و یا ونیرهای کامپوزیتی و پرسلنی قابل اصلاح شدن نیست. در مقایسه دندان‌های خلفی اندو شده، زمانی که روکش روی دندان‌های مولر و پر مولر خنثیل و ماگزینا استفاده می‌شد، افزایش مشخصی در موفقیت کلینیکی دیده شد. طبق این مطالعه رستوریشن‌های در برگیرنده کاسپ دندانی (مثل روکش) باید در دندان‌های خلفی که با دندان‌های مقابل اینتر کاسپیشن دارند، مورد استفاده قرار گیرد. در غیر این صورت نیروی اکلوژالی وارده باعث شکستن کاسپ دندان مزبور می‌گردد. (۱۱)

زمانی که دندان خلفی به جز حفره دسترسی در سایر نواحی سالم باشد و یا حداکثر دارای یک ترمیم دیستو اکلوژال DO و یا مزو اکلوژال MO کوچک باشد، می‌توان جهت بازسازی آن از ترمیم‌های ساده بهره جست. در مطالعه کلینیکی ۳ ساله‌ای که